

SOMMARJOBBSLOTTERIET

SSU:S SOMMARJOBBSUNDERSÖKNING 2016

SSU

SVERIGES SOCIALDEMOKRATISKA
UNGDOMSFÖRBUND

Förord

Under en sommar mellan nian och ettan på gymnasiet blev jag världsbäst på att tvätta bilar. Det var på mitt första sommarjobb vid kommunens bilpool. Arbetsuppgifterna var kanske inte de roligaste jag gjort, men det gav mig viktig erfarenhet och en fot in på arbetsmarknaden. Den allra första lönen som jag själv fick bestämma hur jag ville spendera var något speciellt. Sedan följde några somrar som telefonförsäljare och personlig assistent.

För mig och många andra har sommarjobbet varit ett viktigt steg in i vuxenvärlden. Forskning visar dessutom att sommarjobbet kan ha stor betydelse för möjligheten att bygga upp ett kontaktnät och få jobb senare i livet. Att se till att så många unga som möjligt får chansen att sommarjobba är därför en viktig investering i ungas framtidschanser på arbetsmarknaden. SSU gör sedan över tio år tillbaka en årlig undersökning där vi kartlägger hur Sveriges kommuner sköter sig när det gäller att erbjuda sommarjobb till unga. Våra undersökningar har länge visat att möjligheten att få ett sommarjobb varierar stort över landet. Vad du kommer tjäna eller om du kommer bli erbjuden ett jobb är som ett lotteri som avgörs utifrån var du råkar bo. Årets undersökning visar bland annat att en 18-årig feriepraktikant tjänar 122 kronor i timmen i Håbo medan en lika gammal feriepraktikant i Skövde bara tjänar 40 kronor i timmen. För en ungdom som arbetar 35 timmar i veckan under tre veckor blir skillnaden över 8600 kronor.

SSU vill att möjligheten till sommarjobb ska vara lika för alla unga. Därför har vi under många år drivit på för en sommarjobbsgaranti i landets alla kommuner för de i gymnasieåldern. Vårt arbete börjar ge resultat, i årets undersökning är det 30 procent av kommunerna som uppger att de har en sommarjobbsgaranti. Men det är långt ifrån tillräckligt. Fler kommuner behöver göra mer. Regeringen borde ta sitt ansvar och införa en sommarjobbsgaranti på statlig nivå för att se till att chanserna till sommarjobb blir lika över hela landet. Att ge fler unga möjlighet att tvätta bilar, jobba i äldrevården eller få möjlighet att starta eget vore en både effektiv och smart strategi för att ge min ungdomsgeneration en bra start i vuxenlivet.

Philip Botström
Förbundsordförande SSU

Sammanfattning

Årets upplaga av SSU:s sommarjobsundersökning visar att det fortfarande finns stora skillnader i löner och villkor för unga runtom i Sverige. En 18-årig feriepraktikant tjänar 122 kronor per timme i Håbo medan en lika gammal feriepraktikant i Skövde bara tjänar 40 kronor per timme. Detta spås på av stora skillnader i hur mycket ungdomarna får arbeta, vilket ytterligare bidrar till en stor ojämlikhet mellan kommuner.

I vår undersökning uppgav 30 procent av de svarande kommunerna att de har en sommarjobbsgaranti. Det är positiva men inte tillräckliga siffror. Långt ifrån alla unga erbjuds sommarjobb eller feriepraktik. För att motverka ungdomsarbetslösheten och ge alla ungdomar en bra start på vuxenlivet krävs att varje kommun erbjuder jobb till alla unga.

Det senaste året har ungdomsarbetslösheten sjunkit kraftigt och är nu på de lägsta nivåerna sedan 2009. Andelen arbetslösa unga är dock fortfarande hög. Andra kvartalet 2016 uppgick arbetslösheten hos de mellan 15 och 24 år till 18,2 procent i säsongsrensade siffror.

I 84 procent av kommunerna avtalas sommarjobbets löner och villkor med fackliga företrädare, motsvarande så förhandlar 88 procent av kommunerna löner och villkor för feriepraktik. 31 procent av kommunerna uppger att de har ett samarbete med näringslivet för att få fram både sommarjobb och feriepraktikplatser.

Forskningen visar att sommarjobb har positiva effekter för ungdomars möjligheter på arbetsmarknaden. För att alla unga ska få en bra start på vuxenlivet vill SSU införa en sommarjobbsgaranti. Alla unga i gymnasieåldern ska garanteras sommarjobb. Detta kräver både en uppryckning från kommunerna och att regeringen går in och ger särskilt ekonomiskt stöd till kommunerna för att skapa fler sommarjobb för unga.

Rapporten inleds med en bakgrund kring ungdomsarbetslösheten och sommarjobbets betydelse under rubriken Ungdomsarbetslöshet och sommarjobb. Därefter beskrivs tillvägagångssätt under rubriken Metod och data. Undersökningens resultat presenteras sedan med tillhörande analys under rubriken Resultat. I nästa steg diskuteras SSU:s politiska lösningar under Vad vill SSU? och slutligen hålls en sammanfattande diskussion under rubriken Avslutning.

För beskrivning av säsongsrensad arbetslöshetsdata, se

http://www.scb.se/Statistik/AM/AM0401/2009K04Q/_VarforSasongsrensning_i_AKU_.pdf

Ungdomsarbetslöshet och sommarjobb

Det är ingen hemlighet att ungdomars tidiga kontakter med arbetsmarknaden påverkar möjligheterna senare i livet. Trots det är arbetslösheten bland unga markant högre än för befolkningen i sin helhet. För många unga är sommarjobbet eller feriepraktiken det första riktiga mötet med arbetsmarknaden. Det är därmed också en viktig inkörsport, dels erfarenhetsmässigt, men också vad gäller kunskap kring arbetsvillkor och facket.

Många unga får alltså inte den start på livet som de förtjänar. Trots att arbetslösheten bland unga har minskat något det senaste året är siffran fortfarande oroväckande hög. Arbetslösheten bland unga mellan 15-24 år var 18,2 procent under andra kvartalet 2016 enligt säsongsrensade siffror från Statistiska Centralbyrån (SCB, 2016). Motsvarande siffra för första kvartalet 2015 var 20,7 procent.

Samtidigt är arbetslösheten ojämnt fördelad mellan ungdomar. En utredning av Eva Oscarsson på Sveriges akademikers centralorganisation, Saco, visar att människor med kortare utbildning och att de som bor i glesbygd har större risk att stå utan jobb än de med längre utbildning och de som bor i storstäderna (Saco, 2013).

Ungdomsarbetslösheten utgör ett omfattande samhällsproblem som behöver prioriteras politiskt för att kunna lösas. En typ av program som används är sommarjobb och feriepraktik, där unga anställs för att utföra arbetsuppgifter hos kommuner. Effekterna av sommarjobb har studerats av forskningen.

Det verkar finnas stöd för att sommarjobb underlättar för ungdomar att komma in på arbetsmarknaden. Hensvik och Nordström (2013) visar att sommarjobb under gymnasiet verkar ge tillgång till informella nätverk som sedan ökar sannolikheten att få jobb. Alam et al. (2013) finner att sommarjobb har positiva effekter för kvinnor med låg utbildning vad gäller möjligheten att få jobb senare i livet. Wang et al. (2006) hittar vidare positiva effekter på kort sikt av sommarjobb.

Hur ser det då ut med sommarjobb runtom i Sverige? Sveriges kommuner och landsting (SKL) har undersökt feriejobb bland kommuner och landsting (SKL, 2016). Omkring 90 000 unga erbjuds sommarjobb eller feriepraktik under 2016, en ökning med cirka 6 000 personer jämfört med 2015. Framförallt riktas arbetstillfällena mot gymnasieungdomar och unga som avslutat årskurs 9. Tidigare års undersökningar har visat att det framförallt är kommunernas ekonomi som sätter gränsen för hur många sommarjobb som erbjuds (SKL, 2014).

Metod och

Metod och data

SSU genomför årligen en sommarjobbundersökning. Årets upplaga presenteras i denna rapport. Rapportens huvudsakliga källa är en enkätundersökning utskickad till samtliga av Sveriges 290 primärkommuner. Samtliga uppgifter gällande enskilda kommuner är således uppgifter som kommunerna själva uppgett. Enkätundersökningen var tillgänglig online mellan 3/6 och 17/6 och inbjudan att delta skickades ut över e-post. Av de 290 tillfrågade kommunerna har 177 besvarat enkätundersökningen. Ett fåtal kommuner fick av tekniska skäl möjlighet att lämna och komplettera uppgifter i efterhand. Svarsfrekvensen ligger därmed på cirka 61 procent, vilket är en uppgång jämfört med 2015 då 48 procent av kommunerna deltog. Resultaten är troligen representativa, eftersom det är osannolikt att det finns en systematisk anledning till varför vissa kommuner inte deltar i undersökningen.

Årets enkät var uppdelad i två delenkäter, en gällande sommarjobb och en gällande feriepraktik (för definitioner, se nedan). Detta för att möjliggöra för kommunerna att låta rätt förvaltning eller enhet svara på rätt del, då sommarjobb och feriepraktik skiljer sig åt. I delenkäten för sommarjobb deltog 68 kommuner och i delenkäten för feriepraktik deltog 133 kommuner. Frågorna i enkäterna rörde bland annat antal sommarjobb och feriepraktikplatser; lönen för feriepraktikanter och sommarjobbare för både 16- och 18-åringar; om lönerna är förhandlade med facket; antal arbetade veckor och veckoarbetstid samt om det finns samarbete med näringslivet. Svartalternativen varierade med frågeställningen: vid frågor om lönenivåer efterfrågades ett tal, medan exempelvis "Är lönen förhandlad med fackliga organisationer?" hade svartalternativen "Ja", "Nej" och "Annat".

Definitioner

I undersökningen görs en distinktion mellan sommarjobb och feriepraktik, eftersom villkoren för de olika arbetsformerna ofta skiljer sig åt på flera väsentliga punkter, såsom lönenivå, arbetstid per vecka och längd på arbetsperiod. Baserat på SKL:s och LO:s principer använder rapporten följande definitioner:

Sommarjobb: Anställning för att antingen ersätta en semesterledig eller utföra ett säsongsbetonat arbete såsom gräsklippning, livräddare osv. En sådan anställning styrs av lag och kollektivavtal.

Feriepraktik/feriejobb: Bör ses som en arbetsmarknadsåtgärd med huvudsakligt syfte att erbjuda sysselsättning för ungdomar under sommaren. Som feriepraktikant bör man inte ersätta en ordinarie anställd. Feriepraktikanten skall också ha en handledare, varierande arbetsuppgifter och en utbildningsplan. Vissa kommuner väljer att kalla sådan sysselsättning för feriejobb, vilket alltså i denna undersökning är likställt med feriepraktik.

Uppdelningen på 16- och 18-åringar gjordes för att fånga den spridning som finns i villkor för unga i olika åldrar. En ideal enkät skulle fråga om varje åldersgrupp, men detta skulle

riskera att respondenterna inte skulle lämna svar med anledning av begränsad information och en stor arbetsbörda. Samtlig statistik över lönenivåer är angiven exklusive semesterersättning. I de fall där kommunerna har angett svar inklusive semesterersättning har en omräkning baserad på en semesterersättning motsvarande 12 procent av lönen gjorts.

För övrig information har tidigare års undersökningar samt olika typer av andrahandskällor, företrädesvis forskningsstudier, använts.

Resultat

Resultaten från enkätundersökningen visar att det finns betydande skillnader mellan Sveriges kommuner vad gäller sommarjobb och feriepraktik. Dels vad gäller lönenivåer, men också gällande arbetstid och andra villkor.

Framförallt sticker tre dimensioner ut i resultatet: kommunerna skiljer sig kraftigt åt vad gäller lön och arbetstid, och det erbjuds få jobb per sökande ung.

Fortsatt stora löneskillnader mellan kommunerna

Det finns fortfarande stora löneskillnader mellan kommunerna. Den här rapporten kartlägger fyra kategorier: Löner för feriepraktikanter som är 16 respektive 18 år, samt löner för sommarjobbare som är 16 respektive 18 år.

Ersättningen är i genomsnitt lägre för feriepraktik, vilket i sig inte är märkvärdigt då feriepraktik är en arbetsmarknadsinsats från kommunen och därför inte är kvalificerat arbete på samma sätt som ett sommarjobb kan vara. Riksgenomsnittet visar att en 16-årig feriepraktikant fick en ersättning på 62 kronor per timme medan en 18-åring fick 70 kronor. Motsvarande genomsnitt för sommarjobbare var 68 respektive 80 kronor per timme.

Samtidigt skiljer sig löne- och ersättningsnivåerna kraftigt åt mellan olika kommuner.

De högsta lönerna för 18-åringar med feriepraktik finns exempelvis i Håbo kommun, där genomsnittet är 122 kronor per timme. Den lägsta genomsnittslönen för samma grupp är 40 kronor per timme, vilket ges i Skövde. Det motsvarar en löneskillnad om 82 kronor per timme. För en ungdom som arbetar 35 timmar i veckan i tre veckor blir skillnaden totalt 8610 kronor.

I tabellen på denna sida visas de tio kommuner som har högst respektive lägst lön för respektive kategori. Lönen är angiven i kronor per arbetad timme. Det finns en betydande lönespridning inom samtliga kategorier och vi kan se att vissa kommuner återfinns i topp- eller bottenlistorna för flera kategorier.

Topp 10 högsta löner

16 år feriepraktik

1	97	Sandviken
2	90	Sigtuna
3	87	Hylte
4	85	Sundbybergs stad
5	85	Täby
6	82	Gnosjö
7	80	Mora
8	80	Solna stad
9	80	Västerås
10	77	Älvkarleby

Topp 10 högsta löner

18 år feriepraktik

1	122	Håbo
2	105	Sandviken
3	101	Dals-Ed
4	100	Sigtuna
5	95	Täby
6	95	Torsby
7	93	Kävlinge
8	92	Kiruna
9	92	Forshaga
10	91	Partille

Topp 10 lägsta löner

16 år feriepraktik

1	40	Skövde
2	40	Tibro
3	42	Töreboda
4	43	Dals-Ed
5	45	Skellefteå
6	45	Vindeln
7	45	Åmål
8	45	Övertorneå
9	46	Jönköping
10	47	Lessebo

Topp 10 lägsta löner

18 år feriepraktik

1	40	Skövde
2	45	Vindeln
3	45	Åmål
4	46	Jönköping
5	47	Götene
6	50	Askersund
7	50	Skellefteå
8	50	Lessebo
9	50	Ljusnarsberg
10	51	Mullsjö

Topp 10 högsta löner

16 år sommarjobb

1	114	Bräcke
2	110	Grästorp
3	107	Tanum
4	98	Tranemo
5	92	Svedala
6	88	Kumla
7	86	Tingsryd
8	85	Borgholm
9	84	Trollhättan
10	83	Stockholms stad

Topp 10 högsta löner

18 år sommarjobb

1	118	Tanum
2	114	Bräcke
3	112	Tranemo
4	110	Grästorp
5	110	Stockholms stad
6	109	Mönsterås
7	106	Svedala
8	105	Borgholm
9	102	Ragunda
10	101	Örnsköldsvik

Topp 10 lägsta löner

16 år sommarjobb

1	40	Tibro
2	43	Hallsberg
3	45	Karlsborg
4	50	Falköping
5	50	Laxå
6	50	Tidaholm
7	52	Forshaga
8	52	Älvsbyn
9	53	Ulricehamn
10	55	Torsås

Topp 10 lägsta löner

18 år sommarjobb

1	46	Hallsberg
2	50	Falköping
3	56	Skara
4	57	Krokom
5	58	Pajala
6	59	Munkfors
7	60	Hultsfred
8	61	Arvika
9	63	Älvsbyn
10	63	Gävle

Långt ifrån alla unga erbjuds jobb

Det finns en stor variation mellan kommunerna gällande hur många unga som erbjuds sommarjobb eller feriepraktik. För att ge en så rättvis bild som möjligt används ett mått som sätter antalet erbjudna platser i förhållande till antalet sökande.

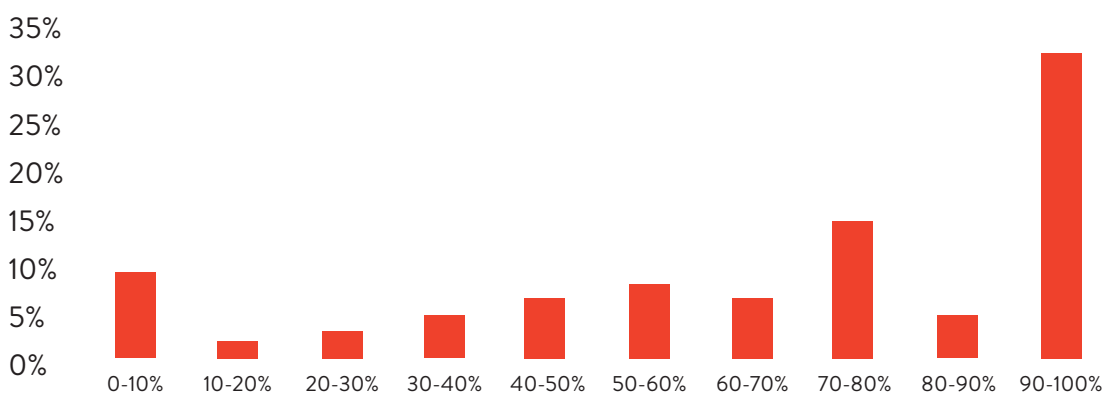
I de sämsta kommunerna får endast en liten andel av de sökande ett jobb, medan de bästa kommunerna har sommarjobb- eller feriepraktikplatsgarantier där samtliga sökande erbjuds en plats.

I genomsnittskommunen erbjuds 67 procent av de sökande ungdomarna ett sommarjobb eller en feriepraktik.

Andel sökande som fick en plats/jobb

	Andel	Antal kommuner
0-10%	10%	17
10-20%	2%	3
20-30%	4%	7
30-40%	5%	9
40-50%	7%	13
50-60%	10%	18
60-70%	9%	15
70-80%	14%	25
80-90%	6%	11
90-100%	33%	58

Erbjudna platser som andel av sökande

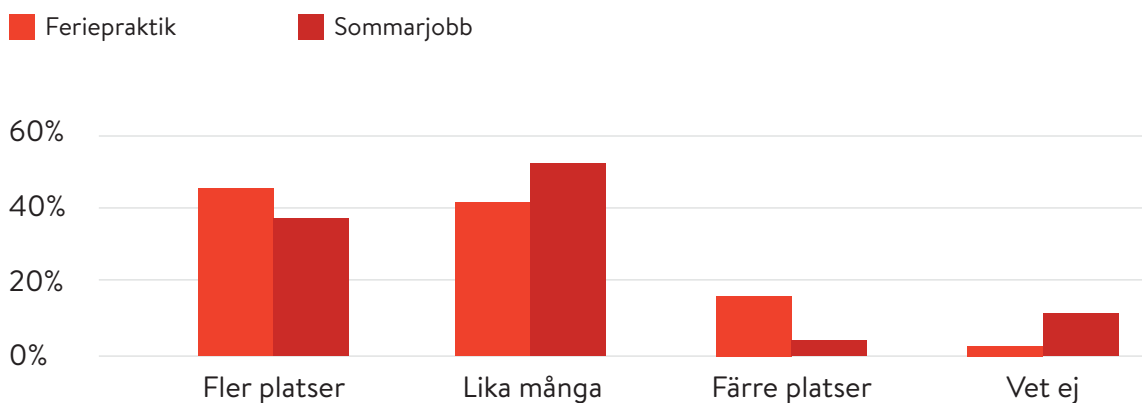

Ansökningarna ökar/minskar och antalet platser är på uppgång/nedgång

Nästan 30 procent av kommunerna uppger att ansökningarna till feriepraktikplatser har ökat i år (2016) och 23 procent uppger att trycket på sommarjobb ökat jämfört med föregående år (2015). Majoriteten av kommunerna har alltså inte sett en ökning av antalet sökande.

Trots detta har nästan 40 procent av kommunerna valt att utöka antalet sommarjobb eller feriepraktikplatser. Som vi ser i grafen nedan så har dock några kommuner valt att minska sina platser.

Förändring i antalet sommarjobb/feriepraktiker

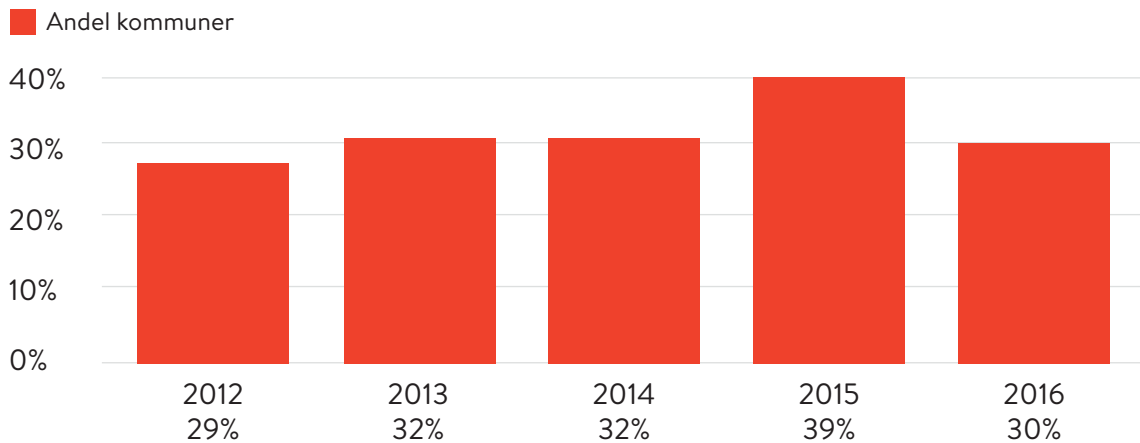

Många kommuner avtalar lön och villkor med facket, men färre samarbetar med näringslivet

Av de kommuner som svarat har 88 procent avtalat löner för feriepraktikanter med fackliga företrädare, medan 84 procent har gjort det när det gäller sommarjobb. För sommarjobben motsvarar det ungefär 2015 års nivå, medan andelen kommuner som avtalat löner för feriepraktik har ökat.

Ungefär tre av tio kommuner (31 procent) har någon form av samarbete med näringslivet kring sommarjobb och feriepraktik. Det är tyvärr en kraftig nedgång jämfört med 2015, då andelen var närmre 40 procent.

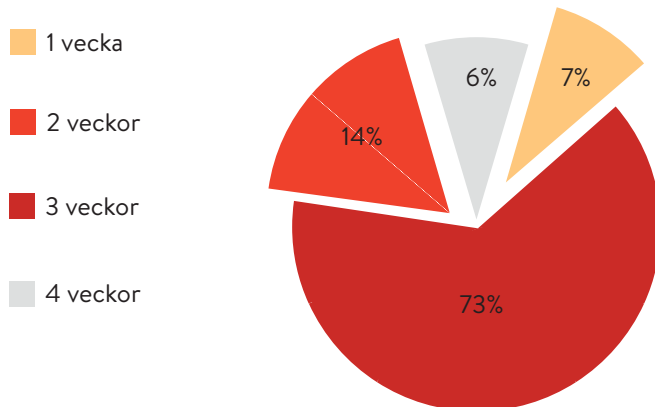
Samarbete med näringslivet

Vanligast att arbeta tre veckor och 30-39 timmar per vecka

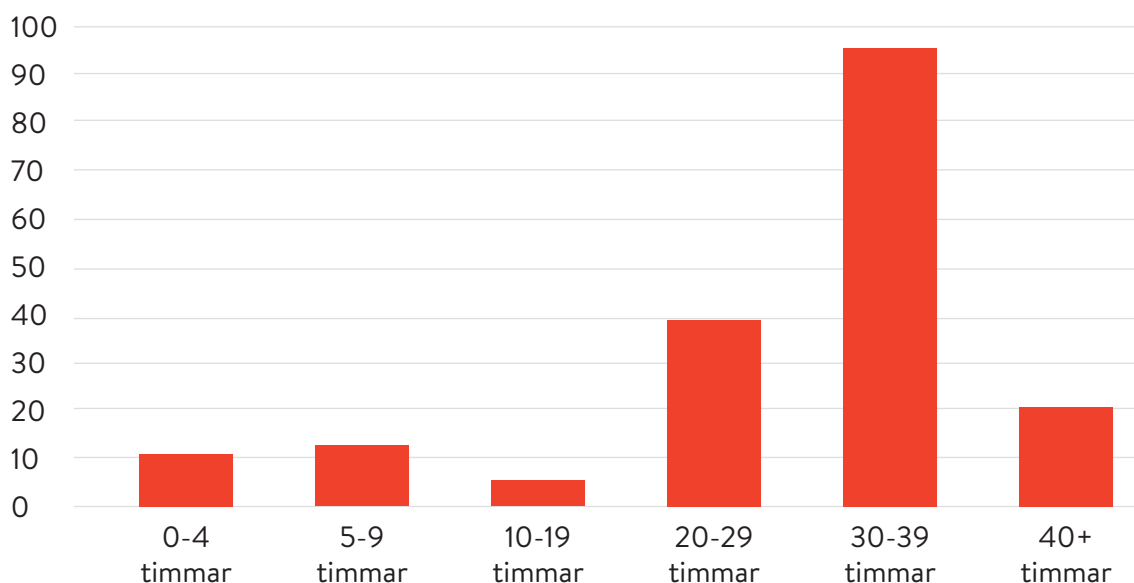
Den vanligaste längden på ett sommarjobb eller feriepraktik är tre veckor, 73 procent av alla kommuner erbjuder detta medan 13 procent erbjuder en praktik på fyra eller fler veckor. Det skiljer något mellan sommarjobb och feriepraktik. 80 procent av kommunerna svarar att feriepraktiken sträcker sig över tre veckor och motsvarande andel för sommarjobben är 74 procent.

Längd på sommarjobb eller praktik

Tittar vi på arbetstid per vecka är 30-39 timmar det vanligaste svaret för både feriepraktik och sommarjobb (56 respektive 50 procent). 93 av våra undersökta kommuner har 30 – 39 timmarsveckor på sin feriepraktik eller sina sommarjobb.

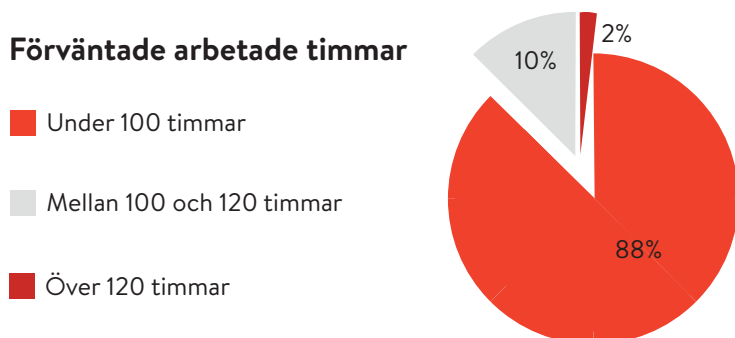
Antal arbetstimmar per vecka räknat i antal kommuner

Antalet erbjudna timmar per vecka är dock inget optimalt mått på hur omfattande feriepraktiken eller sommarjobbet är. Eftersom olika kommuner erbjuder olika antal veckor behöver det förväntade antalet timmar räknas fram genom att kombinera antal arbetade timmar per vecka och antal veckor som erbjuds.

I en sådan jämförelse framkommer att det finns stora skillnader mellan kommunerna. I en genomsnittskommun kan en ung som har feriepraktik förvänta sig att få praktisera i cirka 80 timmar, medan en ung i Timrå bara kan se fram emot cirka 10 timmar feriepraktik. I andra änden av skalan finner vi kommuner såsom Perstorp, där en feriepraktikant praktiserar 160 timmar på en sommar.

Figuren nedan visar fördelningen av förväntat antal arbetade timmar i kommunerna.

Sommarjobbare ersätter befintlig personal till viss del, feriepraktikanter gör det inte. Cirka 16 procent av kommunerna uppger att sommarjobbare ersätter befintlig personal. Detta motsvarar en kraftig minskning jämfört med 2015, då motsvarande andel var cirka 40 procent. Endast två kommuner uppger att feriepraktikanter ersätter befintlig personal, även om siffran kanske borde vara noll, då feriepraktik enligt rådande definitioner inte syftar till att ersätta befintlig personal.

Fortsatt lågt stöd för sommarentreprenörer

Ett alternativ till traditionella sommarjobb och feriepraktikplatser är att starta ett eget företag under sommaren, med stöd av kommunala resurser. 44 procent av kommunerna uppger att de erbjuder ett sådant ekonomiskt stöd, vilket är en i princip oförändrad siffra jämfört med tidigare år.

Vad vill SSU?

SSU ser sommarjobb som en viktig del i arbetet för att ge alla unga möjlighet att forma sin egen framtid. Årets sommarjobsundersökning tillsammans med de uppgifter som bland annat SKL har tagit fram visar på behovet av politisk vilja - både för antalet sommarjobb och för hur de tas fram. Med tanke på hur stor roll sommarjobben spelar för den enskilde har vi inte råd att lämna någon bakom. Därför vill SSU införa en sommarjobbsgaranti och garantera schyssta arbetsvillkor.

Det är oförsvarligt att alla kommuner inte har möjlighet att erbjuda unga ett sommarjobb när det visat sig så betydande för ungas situation på arbetsmarknaden. Kommuner som Mönsterås och Jönköping har redan lyckats införa en sommarjobbsgaranti genom att erbjuda alla sökande jobb. Det borde vara fallet i Sveriges samtliga kommuner.

Därför vill SSU se en sommarjobbsgaranti där staten skjuter till ekonomiskt stöd till kommunerna mot att de garanterar sommarjobb för alla i gymnasieåldern. En sådan reform skulle dels hjälpa alla ungdomar som vill få in en fot på arbetsmarknaden genom erfarenheter och kontakter, samtidigt som den är omfördelande: de med svagast kontaktnät till arbetslivet hemifrån får samma möjligheter som de med starka kontaktnät.

Samtidigt är det viktigt att sommarjobben kommer med schyssta villkor, särskilt då de utgör det första mötet med arbetsmarknaden för många unga. Därför är rättvisa villkor av central betydelse, så att inte ungas arbetskraft används för att sänka löner och försämrade villkor.

Här spelar fackförbunden en stor roll. SSU vill att fler kommuner förhandlar om löner och villkor med facket för att säkerställa att arbetsvillkoren för sommarjobb och feriepraktikplatser är goda.

Avslutning

SSU har även 2016 kartlagt hur situationen för sommarjobb och feriepraktikplatser ser ut runtom i Sveriges kommuner. Det finns fortfarande stora löneskillnader mellan olika kommuner, där en 18-åring sommarjobbare i Tanum tjänar 118 kronor i timmen medans samma 18-åring i Gävle endast får 63 kronor. Samtidigt ser vi att många unga som vill ha sommarjobb inte har möjlighet att få det. Det innebär att ungas energi och engagemang går till spillo, samtidigt som deras framtida chanser på arbetsmarknaden försämras.

SSU menar att det är dags för politiskt agerande. Alla kommuner borde följa de goda exempel som visas upp i Bräcke och Mönsterås och erbjuda sommarjobb eller feriepraktik åt alla ungdomar i gymnasieåldern.

Därför behövs samverkan mellan staten och kommunerna om en sommarjobbsgaranti, där staten går in med särskilda medel för att kommunerna ska kunna säkerställa sommarjobb åt alla som vill ha det.

Tack till de anställda i kommunerna som besvarat enkäten och gjort det möjligt för oss att kartlägga sommarjobben i Sverige. Nästa år kommer vi tillbaka med en ny undersökning.

Källor

John Egebark och Niklas Kaunitz (2013). "Sänkta arbetsgivaravgifter för unga". IFAU rapport 2013:26

Tor Hatlevoll (2014). "Prognos för feriejobb i kommuner och landsting sommaren 2014". Rapport för Lärande och Arbetsmarknad, SKL

Lena Hensvik och Oskar Nordström Skans (2013). "Kontakter och ungdomars arbetsmarknadsinträde". IFAU rapport 2013:20.

Moudud Alam, Kenneth Carling och Ola Nääs (2013). "Har kommunala sommarjobb under gymnasieåren en positiv effekt på arbetskarriären senare i livet". IFAU rapport 2013:24

Iris J Y Wang, Kenneth Carling och Ola Nääs (2006). "Är kommunala sommarjobb en gräddl till arbetsmarknaden?" IFAU rapport 2006:14

Konjunkturinstitutet (2013). "Effekter av sänkt restaurang- och cateringmoms". Specialstudier. Nr 36. December 2013.

Oscarsson, Eva (2013) för Saco. "Ungdomsarbetslöshet – Mått, orsaker och politik"
<http://www.saco.se/globalassets/saco/dokument/rapporter/2013-ungdomsarbetsloshet---matt-orsaker-och-politik.pdf?id=2711>

Regeringen (2011). Regeringens proposition 2011/12:1

Regeringen (april 2015). Regeringen presenterar traineejobb och utbildningskontrakt för unga
<http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2015/04/regeringen-presenterar-traineejobb-och-utbildning-skontrakt-for-unga/>

Regeringen (april 2015). Utbildningsdepartementets samlade budgetsatsningar
<http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2015/04/utbildningsdepartementets-samlade-budgetsatsningar/>

SCB (2015). Arbetskraftsundersökningarna

SCB (2015). Befolkningsstatistik
Tidigare års sommarjobsundersökningar

Socialdemokraterna (maj 2015). Nationell samling för unga utanför
<http://www.socialdemokraterna.se/Pressrum/nyheter/Nationell-samling-for-unga-utanfor/>

Socialdemokraterna. 90-dagarsgaranti för unga
<http://www.socialdemokraterna.se/Var-politik/Var-politik-A-till-O/90-dagarsgaranti/>